

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Bibliografia	XXI
Wykaz orzecznictwa	XLI
Wprowadzenie	1
Rozdział I. Rozwój ochrony przed wypowiedzeniem umowy o pracę	
w Polsce	9
1. Uwagi wprowadzające	9
2. Okres międzywojenny	11
3. Okres powojenny	19
3.1. Okres przed kodyfikacją prawa pracy	19
3.2. Okres po kodyfikacji prawa pracy	26
4. Podsumowanie	33
Rozdział II. Ochrona przed wypowiedzeniem umowy o pracę w prawie międzynarodowym, europejskim i polskim	37
1. Uwagi wprowadzające	37
2. Ochrona przed wypowiedzeniem w prawie międzynarodowym i europejskim	37
2.1. Międzynarodowa Organizacja Pracy	37
2.2. Rada Europy	41
2.3. Unia Europejska	42
3. Ochrona przed wypowiedzeniem w polskim prawie konstytucyjnym	45
4. Ochrona przed wypowiedzeniem w polskim prawie pracy	48
4.1. Podstawy prawne ochrony przed wypowiedzeniem	48
4.2. Kryteria determinujące zakres ochrony przed wypowiedzeniem	53
4.2.1. Rodzaj umowy o pracę	53
4.2.2. Dopuszczalność stosowania innych kryteriów różnicujących	57
5. Zasadność wypowiedzenia jako minimalny standard ochrony	60
6. Podsumowanie	64

Rozdział III. Zasadność wypowiedzenia umowy o pracę jako przyczyna dotycząca zakładu pracy lub pracownika	69
1. Uwagi wprowadzające	69
2. Kategorie przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę	70
3. Przyczyny wypowiedzenia dotyczące zakładu pracy	73
3.1. Ogólna charakterystyka	73
3.2. Okoliczności po stronie pracownika w razie zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy	76
3.3. Szczególne uprawnienia pracowników	79
4. Przyczyny wypowiedzenia dotyczące pracownika	81
4.1. Ogólna charakterystyka	81
4.2. Wytyczne SN z 1985 r. w sprawie stosowania art. 45 KP	83
4.3. Wypowiedzenie umowy o pracę jako zwykły sposób jej zakończenia przez pracodawcę	88
4.4. Zasady współżycia społecznego jako element ochrony przed wypowiedzeniem	92
5. Kryteria podziału przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę	97
6. Podsumowanie	103
Rozdział IV. Zasadność wypowiedzenia umowy o pracę jako przyczyna dotycząca osoby lub zachowania pracownika	107
1. Uwagi wprowadzające	107
2. Podział przyczyn wypowiedzenia dotyczących pracownika w prawie międzynarodowym i europejskim	109
3. Wybrane systemy prawne państw obcych	113
3.1. Niemcy	113
3.2. Wielka Brytania	119
3.3. Francja	125
4. Przyczyna wypowiedzenia dotycząca osoby lub zachowania pracownika w prawie polskim	129
5. Podsumowanie	136
Rozdział V. Wypowiedzenie umowy o pracę z przyczyn dotyczących osoby pracownika	139
1. Uwagi wprowadzające	139
2. Przeciwwskazania lekarskie	140
3. Usprawiedliwiona nieobecność z powodu choroby	144
4. Brak kwalifikacji zawodowych do wykonywania pracy określonego rodzaju	155
5. Brak uprawnień koniecznych do wykonywania pracy określonego rodzaju	160
5.1. Ogólna charakterystyka	160

5.2. Cofnięcie dostępu do informacji niejawnych	161
5.3. Brak odpowiedniej postawy etycznej	164
5.4. Karalność i popełnienie przestępstwa	165
6. Utrata zaufania do pracownika	169
7. Brak wymaganych cech osobowościowych	176
8. Sytuacja konfliktowa	177
9. Problem przeniesienia pracownika na inne stanowisko	180
10. Problem przeszkolenia pracownika	183
11. Cechy objęte zakazem dyskryminacji jako negatywne przesłanki wypowiedzenia	186
12. Podsumowanie	189
Rozdział VI. Wypowiedzenie umowy o pracę z przyczyn dotyczących zachowania pracownika	193
1. Uwagi wprowadzające	193
2. Zawinione naruszenie obowiązków pracowniczych	194
2.1. Ciężar gatunkowy naruszenia obowiązku pracowniczego jako przesłanka wypowiedzenia	194
2.2. Naruszenie obowiązku sumiennego i starannego świadczenia pracy	199
2.3. Nieprzestrzeganie przepisów i zasad BHP	201
2.4. Odmowa wykonania polecenia	202
2.5. Naruszenie obowiązku dbałości o dobro zakładu pracy	204
2.6. Przekroczenie granic dopuszczalnej krytyki	208
2.7. Naruszenie umownego zakazu konkurencji	213
3. Zastąpienie pracownika potencjalnie lepszym kandydatem	214
4. Problem oceniania pracownika	225
5. Problem stosowania kar porządkowych	229
6. Skorzystanie z uprawnień pracowniczych jako negatywna przesłanka wypowiedzenia	234
7. Podsumowanie	239
Rozdział VII. Konsultacja związkowa zamiaru wypowiedzenia umowy o pracę	243
1. Uwagi wprowadzające	243
2. Wybrane systemy prawne państw obcych	245
3. Założenia konsultacji związkowej w Polsce	250
4. Zakładowa organizacja związkowa jako podmiot uprawniony do przeprowadzenia konsultacji	255
5. Zakres podmiotowy konsultacji związkowej	257
6. Przebieg konsultacji związkowej	262
7. Skutki niedochowania konsultacji związkowej	267

8. Problem efektywności procedury konsultacyjnej	269
9. Podsumowanie	272
Rozdział VIII. Sądowa kontrola wypowiedzenia umowy o pracę	275
1. Uwagi wprowadzające	275
2. Wybrane systemy prawne państw obcych	277
3. Założenia sądowej kontroli wypowiedzenia umowy o pracę w Polsce	284
4. Podanie przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie do wiadomości pracownika	288
5. Pouczenie o prawie odwołania do sądu pracy	291
6. Roszczenia w razie wypowiedzenia umowy o pracę	293
6.1. Zakres roszczeń pracowniczych	293
6.2. Roszczenia restytucyjne	295
6.3. Roszczenia odszkodowawcze	299
7. Problem roszczeń z tytułu naruszenia zasady równego traktowania	305
8. Problem efektywności sądowej kontroli wypowiedzenia umowy o pracę	311
9. Podsumowanie	315
Rozdział IX. Polski model ochrony przed wypowiedzeniem umowy o pracę z przyczyn dotyczących pracownika – analiza krytyczna	319
1. Uwagi wprowadzające	319
2. Rodzaj umowy o pracę jako czynnik determinujący ochronę przed wypowiedzeniem	320
2.1. Wybór rodzaju umowy	320
2.2. Dopuszczalność wypowiedzenia umów o pracę	322
3. Elementy powszechnej ochrony przed wypowiedzeniem	324
3.1. Zasadność wypowiedzenia umowy o pracę	324
3.2. Udział przedstawicielstwa pracowniczego	329
3.3. Kontrola sądowa wypowiedzenia umowy o pracę	331
4. Zakres przedmiotowy wypowiedzenia z przyczyn dotyczących pracownika	332
5. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	334
6. Podsumowanie	343
Zakończenie	349